

Emri i Lëndës : Bazat e Teorive te Perktimit							
Kodi	Tipi	Semestri	Leksione (orë/javë)	Seminare (orë/javë)	Lab (orë/javë)	Kredite	ECTS
COM 306	C	Pranverë	3.00	0.00	0.00	3.00	6.00
Lektori		Agron Tufa, PhD					
Asistenti							
Gjuha e kursit		Shqip					
Niveli i lëndës		Bachelor					
Përshkrimi		Kursi i lëndës Bazat e Teorive të Përkthimit në nivelin Bachelor do të ndihmojë studentët të nxënë njohuri që janë në funksion të përcaktimit të teorive bazë të përkthimit, të llojeve të saj si dhe të disiplinave gjuhësore të përafërta dhe metodës, si bazë e zgjidhjeve të problemeve të përkthimit në praktikë, me gojë apo me shkrim, të nënlllojeve të ndryshëm të kësaj discipline shkencore, duke ardhur në ndihmë të ndërtimit dhe përcaktimit të koncepteve për strategji teorike, planifikim strategjik, për menaxhim efektiv të lëndës. Bazat e Teorive të Përkthimit ndihmojnë në përgatitjen për realizimin e një kthimi të mirë që njëherazi mund të vlejë për të rifituar besimin në dobinë dhe vlerën përparimsjellëse të përkthimit, të kuptuar jo thjesht si kthim të fjalëve nga një gjuhë në një tjetër, por si përpunim kritik i një përvoje, si fitim aftësie (të vlefshme për të ardhmen) për të zbuluar problemet, për t`i trajtuar në mënyrë metodike ato dhe për t`i parashtruar sipas disa mënyrave komunikuese të caktuara. Ky kurs ligjëratash ka për qëllim të shpjegojë se si mund të kryhet një kthim që mbështetet në bazën filozofike dhe metodën e duhur, duke dhënë kështu ndihmesë teoriko-kritike rreth dobisë së të marrit me kthime të cilat, veçmas në kushtet tona, janë ndihmesë në studime, por dhe do të udhëzojë e ndihmojë lidhur me mënyrën se si mund të punohet një punim konkret. Thënë më shkurt, programi përmban sasi të mjaftueshme të materialeve teorike, për t`i dhënë rëndësi të veçantë punës praktike, nga e cila krijohet një bazament i qëndrueshëm për të ndërtuar intelektualisht edhe këtë lloj komunikimi.					
Objektivat		1. Studenti do të krijojë bindjen se një përkthim nuk varet vetëm nga konteksti gjuhësor, por edhe nga dicka që qëndron përtej tekstit dhe që do ta quajmë informacion mbi botën ose informacion enciklopedik. Të marrë njohuri të imta mbi teoritë bazë, si dhe mbi metodat e sprovuara shkencore të përkthimit, duke iu qasur konkretisht praktikave të përkthimit. 2. Të përvetësohen konceptet operative për të nxitur përvetësimin e njohurive që kanë të bëjnë me zgjedhjen e bazës teorike të përkthimit në hartimin me shkathtësi, si një përgatitje moderne, pa të cilën është vështirë të rreshtohen studentët në rrafshin e të kuptuarit, të interpretimit, të pavarësimit si dhe të daljes nga rrethi vicioz i kohës. 3. Të arrijnë studentët që duke aplikuar instrumentët metodologjikë, të mundësojnë shqyrtimet teorike duke kaluar në veprime konkrete, në hulumtime, observime dhe përkthime të specialitetit, të terminologjisë, të krahasuar deri në interpretime konsekuative apo simultane. 4. Kursi i ligjëratave bachelor mundëson veprim origjinal, të pavarur, komunikim me vlerat e shkuara, edhe në kultura të tjera, si dhe të skicimit të ideve me performancë të dobishme për zhvillimin e tërësishëm të kulturës, duke u miqësuar me bazen teorike dhe pse jo edhe praktikën e teknikën e përkthimit, si parakusht i gjithë nevojave të tjera në komunikim, por edhe për ecurinë e punimeve shkencore-kërkimore.					
Konceptet Kryesore							
Programi i Lëndës							
Java	Tema						

1	Hyrje në bazat e teorive të përkthimitçështjet kryesore- Llojet kryesore të përkthimeve: Me gojë; Me shkrim;- Nocioni bazat teorike të shkenca e përkthimit; Karakteristikat kryesore;- Përkthimi me gojë; Bazat e teorive të veçanta të përkthimit me gojë; - Veçantitë e përkthimit me gojë; Nënlojet e këtij lloj përkthimi;- Përkthimi koherent; Dallimi mes etapave të tij;- Përkthimi stenografik;
2	Mesazhi i mbërritjes: karakteristikat themeloreçështjet kryesoreMekanizmi i formatimit të mesazhit mbërritësKarakteristikat sasiore të mesazhit mbërritësVendi dhe funksioni i njësive shtesë në mesazhin mbërritës- Përkthimi sinkron; Diferencimi i tyre;
3	Baza teorike si sistemçështjet kryesore- Përkthimi si disiplinë shkencore me llojet: Teoria e përgjithshme e përkthimit, Teoria speciale e përkthimit, Teoria e veçantë e përkthimit; - Pamatshmëria e hamendësuar e sistemeve; - Përkthimi ka të bëjë me botë të mundshme;- Lidhja e disiplinës gjuhësore të përkthimit me disiplinën gjuhësore të: gjuhësia krahasuese, sociolinguistika, psikolinguistika dhe linguistika e tekstit;- Tekstet si substancë;
4	Kthyeshmëria dhe efektiçështjet kryesore- Kthyeshmëria ideale (Përkthimi); Shqipërimi; Përkthimi me komentim; - Një vijueshmëri (kontinuum) kthyeshmërie;- Të bësh të dëgjohet;- Të riprodhosh të njëjtin efekt;
5	Kuptimi, interpretimi, negociataçështjet kryesore- Kuptimi dhe interpretuesit;- Lloje cognitive dhe përmbajtje thelbësore;- Të negociosh (mirëkuptosh, bisedosh) mbi: mi apo mi gjirizi (U. Eko);- Disiplinë shkencore dhe art;
6	Humbje dhe kompensimeçështjet kryesore- Humbje; Humbje me marrëveshje mes palëve; Kompensimet;- T`i shmangesh pasurimit të tekstit; Ta përmirësosh; Të plotësosh duke e rishkruar;- Referimi dhe kuptimi i thellë; Të shkelësh referimin; Referim dhe stil;- Referim dhe histori “e thellë”; Nivelet e fabulës; Referimet e rebuseve dhe rebuset e referimit;
7	Burime, grykëderdhje, delta, grykajaçështjet kryesore- Të përkthesh nga kultura në kulturë; Disa raste si: Mbreti i Tulës e J. V. Gete ...;- Burimi dhe mbërritja; Amëtarizim dhe tëhuajzim;- Të modernizosh dhe të arkaizosh; Situata të përziera;- Edhe njëherë mbi negocimin;
8	Provim Gjysmëfinal
9	Sinonimia gjatë përkthimit çështjet kryesore- Nocioni i sinonimisë; Ekuivalenca e kuptimit dhe sinonimia;- Të kuptosh kontekstet; Aspektet e vështirimit të metodologjisë;- Qasjet e klasifikimit të metodave; Llojet e metodave;- Metoda e analizës; Metoda e sintezës;
10	Teoria shkencore: Të interpretosh nuk do të thotë të përktheshçështjet kryesore- Jakobson-i dhe Pierce; Linja hermeneutike; Llojet e interpretimit; - Interpretimi brendasemiotik; Interpretimi brendagjuhësor ose riformulimi;- Në fillim të interpretosh, pastaj të përkthesh; - “Lectio difficilior”- Ekzekutimi;
11	Kur ndryshon substancaçështjet kryesore- Ndryshime të substances në sisteme të tjera semiotike; - Problemi i substancës në përkthimin midis dy gjuhëve natyrore; - Tri formula; Substanca në poezi; - Thuajse në përkthimin poetik;
12	Rrishkrimi rrënjësorçështjet kryesore- Rasti i Uliksi - t nga shkrimtari irlandez Xhejms Xhois (James Joyce). Ai u botua në mars 1918 deri në dhjetor 1920 te një revistë në Sh.B.A. I plotë nga Sylvia Beach në shkurt 1922, në Paris. Romani ka qenë quajtur
13	Kur ndryshon lëndaçështjet kryesore- Parasinonimia; Transmutime (it. transmutazioni, compilazioni) ose përshtatje; - Transmutime me qëllim manipulimi: Të bësh të shihet atë që nuk thuhet;- Të mos bësh të shihet ajo që thuhet; - Të veçosh një nivel të tekstit burimor; Të bësh të shihet tjetërgjë; Përshtatja si vepër e re;
14	Gjuhë të përsosura dhe ngjyra të papërsosuraÇështjet- Tertium comparationis (lat. një krahasim); - Të krahasosh gjuhët; - Përkthimi dhe ontologjia; Ngjyrat (konotacioni); - Fleta e fundit;Ndihmesa e Mjedës, Nikajt dhe Draçinit në mjeshtërinë e përkthimit
15	Mjeshtëri mësime
16	Provim Final

Parakushtet	Studenti duhet të frekuentojë lëndën në masën minimale prej 75%.
Literatura	• Eco, Umberto, To say almost the same thing, Tirana, 2006 • Even Zohar, Itamar - TOURY, Gideon (eds), Translation Theory and Intercultural realations. Poetics Today, 1981
Referenca të tjera	• Eugene A. Nida, The Theory and Practice of Translation, 1969 • S. Kane, Thomas, How to write English, Oxford Handbook of writing and rhetoric adapted for Albanian, Tirana, CDE, 2010. Adapted for Albanian: Mrs. Majlinda Nishku, I- XV head and Xhevad Lloshi, head XVI - XXIII • Putnam, Hilary, The Meaning of Meaning. Mind, Language and Reality, London: Cambridge UP, 215-271 (tr.it. Mint, linguaggio's realistic. Milan: Adelphi, 1987, 239-297) 7.TOURY, Gideon, In Search for a Theory of Translation, Tel Aviv: The Porter Institute for Poetics and semiotics, Berlin - New York - Amsterdam: Mouton de Gruyter, 1986. Tome 2: 1111-1124 • Da Inglese Contemporanea della theory, Milan: Bonpiani, 1995 • Nest, Gianfranco, Volgarizzzare the tradurre, Turin: Einaudi, 1991.4. Nergaard, Syria (ed), La Da Inglese nella storia della theory, Milan: Bonpiani, 1993;
Rezultatet e Lëndës dhe Kompetencat	
1	Të aftësohet studenti në thellimin e njohurive shkencore dhe profesionale, si një lëmë i domosdoshëm dhe i patjetërsueshëm, për krijim, pavarësim dhe aftësim në kryerjen e punëve në lëmin e studimit dhe më gjerë.
2	Studenti duhet të kryejë punime me nivel të lartë shkencor (ese, detyra kursi, punime të tjera, punime diplome etj.)
3	Të nxitet të analizuarit kritik dhe te menduarit kritik duke u shfaqur në aktin e ndjeshmërisë së veprës si dhe të kuptuarit të saj.

Mënyra e Vlerësimit të Lëndës			
Notat e Ndërmjetme	Sasia	Përqindja	
Gjysmë finale	1	30	
Kuize	0	0	
Projekte	0	0	
Projekte semestrale	1	10	
Punë laborator	0	0	
Pjesëmarrja në mësim	0	0	
Kontributi i notave të ndërmjetme mbi vlerësimin final			40
Kontributi i provimit final mbi vlerësimin final			60
Total			100
Ngarkesa ECTS (Në Bazë të Ngarkesës së Studentit)			
Aktivitetet	Sasia	Kohëzgjatja (orë)	Ngarkesa Totale (orë)
Kohëzgjatja e kursit (Duke përfshirë edhe javën e provimeve : 16x Orët totale të kursit)	16	3	48
Orët e studimit jashtë klase (Parapërgatitje, Praktika etj)	14	3	42
Detyra	1	12	12
Gjysmë finale	1	19	19
Provimi final	1	25	25
Të tjera	0	0	0
Ngarkesa totale e orëve			146
Ngarkesa totale e orëve / 25 (orë)			5.84
ECTS			6.00